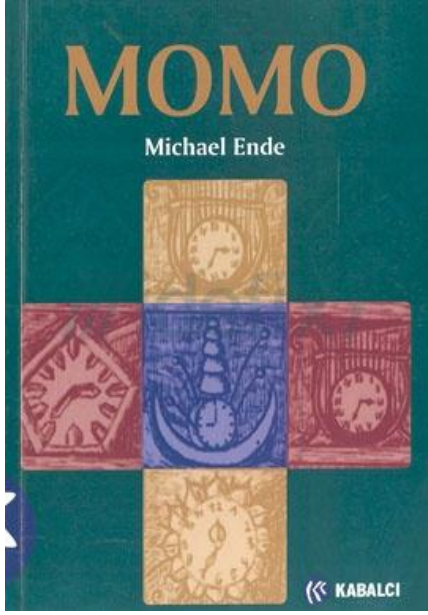

MOMO¹

Size bir soru: Kimlerin evinde saat var? “Saatsiz ev mi olur canım!” dediğinizi duyar gibiyim. Peki, kimler saatine bakınca gülümseyen bir kız çocuğu görüyor? Şaşırdınız değil mi? Bu güzel bir şey; çünkü Momo ile henüz tanışmamışsınız demektir. Sizi daha fazla merakta bırakmadan hemen anlatayım.

Saatinizdeki gülümseyen kızın ismi Momo. Kendisi insanların birbirlerini belki de en iyi dinledikleri, insanlar arasındaki iletişimin en sağlıklı biçimde gerçekleştiği yerde; yıkık dökük, eski bir tiyatrodan yaşıyor. Ne nereden geldiği belli ne de nereye gideceği. Yaşı da pek belli değil; geçmiş

zamandan gelmiş kadar yaşlı da olabilir, gelecek zamandan gelmiş kadar genç de. İyisi mi biz şimdiki zamanda konuk edelim Momo’yu ve küçük bir kız çocuğu diyelim kendisine.

Tiyatronun çevresindeki insanlar çok seviyorlar Momo’yu. Çünkü Momo dünyanın en yetenekli insanı, yeteneğini duyunca sizler de şaşıracaksınız: Momo, şimdiki zamanın insanları için pek çok şey yapıyor: Onları tüm kalbiyle dinliyor, dinliyor ve dinliyor. İnsanların arasındaki sorunlar çözümleniyor bir anda, gizemli bir biçimde.

Momo genç okura zamanın, yaşamın kendisi olduğunu ve insanların zamanı ancak kalpleriyle algılayabileceğini duyumsatıyor. Momo, genç okurun **insan ilişkilerini** kent yaşamı üzerinden sorgulamasını, birey ve toplum arasındaki çatışmayı, gün geçtikçe modern hapisanelere dönüşen kentleri, tıpatıp birbirinin aynısı olan konutları –yazar, evleri ruh ambarlarına kreşleri/anaokullarını çocuk depolarına benzetiyor- ve birbirlerine zaman ayıramayan insanların düşünmesine katkıda bulunuyor.

Kitapta sürekli çalışarak birbirlerine yabancılaşan, iletişim kurmayan/kuramayan, çocuklarıyla ilgilenmeyen büyükler zamanla insan ilişkilerini de unutuyorlar. Zaman Tasarruf Şirketi ve Duman Adamlar, büyükler zamanı daha tasarruflu harcamaları için yardımcı oluyorlar. Tabii büyükler bu yardımın ne gibi sonuçlara yol açacağını kestiremiyorlar!

Genç okur çözüm arayan Momo kılavuzluğundaki çocuklar ve insanların bu durumda olmalarına neden olan Duman Adamlar arasındaki savaşa/mücadeleye tanık oluyor. Momo ve arkadaşları bu mücadelenin planlarını kendilerini özgür ve güvende hissettikleri amfi tiyatrodan yapıyorlar.

¹ Ende, M. (2015) *Momo*. İstanbul: Kabalcı Yayınevi.

Birbirinden heyecanlı masallar ve öyküler anlatan turist rehberi Gigi'yi, çöpçülük yaparak yaşamını sürdüren vicdanlı Beppo'yu, yavaş ama emin adımlarla sizlere yol gösterecek kaplumbağa Kassiopeia'yı, zamanın efendisi Hora Usta'yı, Zaman Tasarruf Şirketini ve Duman Adamları merak ediyorsanız daha fazla vakit kaybetmeden kitabın sayfalarında yolculuğa başlayabilirsiniz.

14-16 yaş arasındaki okurların yaş grubu ve gelişim özelliklerine, ilgi ve gereksinmelerine uygun olarak kaleme alınan Momo, genç okurun düş ve düşünce gücünü devindirici nitelikte. Kitap genç okurun insan sevgisi, dostluk, dayanışma, iletişim gibi kavramları sorgulamasına ve bu konularda duyarlık geliştirmesine de katkı sağlıyor. Yazar, genç okuru içinde yaşadığı dünyayı keşfetmeye, var olan sorunları sorgulamaya, olaylara ve çatışmalara tek tip insanların olduğu dünyanın dışından bakmaya davet ediyor. Genç okur, zamanın efendisi olma yolunda, belleğini ve yüreğini kullanarak düşünsel bir yolculuğa çıkıyor Momo ile birlikte.

Zaman bazen saatin tik taklarında mekanik bir biçimde ilerleyen ve insanı doğal yaşamından koparan, insanın insanla kurduğu iletişimi ve etkileşimi olumsuz etkileyen bir kavram. Bazen de Momo'nun anımsattığı gibi her tik ve tak bizleri çevremizdeki insanlara bağlayan bir köprü niteliğinde. Bizlere düşen ise yalnızca saatin ve tik takların kimseye yararı olmadığını, saati okumamız gerektiğini bilmek ve köprüleri insana özgü bir biçimde adımlamak.

Son sözü Hora Usta'ya verelim, çünkü kendisi zamanı yöneten ve bizlere paylaştıran kişi. Bu yazının da zamanının bittiğini haber veriyor ve *Momo* adlı kitabı neden okumamız gerektiğini oldukça yalın ve açık bir biçimde söylüyor:

“Zaman yaşamın kendisidir ve yaşamın yeri yürektir.”

Her çocuğun özgürce okuyabilmesi dileğiyle...

Gökhan Karaosmanoğlu
Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü
Doktora Öğrencisi